

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

за цілий рік . . . 30 кор.
в рік року . . . 10 кор.
на шість місяців . . . 5 кор.
в місяць . . . 170 пер.

За границею:

цілий рік . . . 18 рублів
або 36 франків
на шість місяців . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирешити ми хоч і думку ми вирешити: а не возьмемо мшности і віри не возьмемо, бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. понодні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Напасть на Станиславівського Владика.

(×) Від самого почину, від коли Преосв. др. Григорій Хомишин обняв владичий престіл станиславівської єпархії, а мрії деяких тамошних претендентів на се достоїнство розплились як дим, появляють ся від часу до часу напасти по ріжних часописях і польських і москвофільських, які плывуть з того самого жерела. Вчора знов виступив «Галичанин» в статі «Єпископи одной партії» з напастями, мовби то єпископ др. Хомишин у виборчій акції ставав на партійне становище і піддержував явно українських кандидатів а тайно пособляв кандидатурі д-ра Трильовського і своїми заходами наклонив духовенство в користь «двох радикальних кандидатур» а таким способом «спільний ґрунт» (себ то злука націоналдемократів і радикалів) одержав одобрєнє єпископа, котрий «непремірно бажав би стати атаманом українофільських Січій». Далше покликуює ся «Галичанин» на те, що нібито «в Австрії є сотні єпископів, однако ні оден з них не поважив ся зайняти супроти своєї пастви такого становища при виборах, яке заняв єпископ Хомишин».

Минувшої неділі ми подали умисне основу архієрейського послання чеського єпископату в справі виборів, в котрім вказано зовсім виразно, що «політика сама про себе не є задачею Церкви, одначе коли політика доторкує ся церковного обсягу або коли розходить ся о справи, котрі спільно відносять ся до держави і Церкви, тоді Церква обовязана забрати в тих справах голос». Задля того вказує послание чеського єпископату на се, що би не вибирати таких посланих, котрі в лише що до імени католиками і т. д.

Вагу і досяглість теперішних виборів зрозумів і наш єпископат руско-католицкий і тому дбає о се, що би і руский нарід вибрав до державної ради таких заступників, котрі би почували ся до обовязку і мали відвагу сьміло і ршучо стати в обороні інтересів руско-католицкої Церкви і руского народу, котрий при всяких змаганях радикальних і москвофільських стоїть вірно при своїй Церкві і обряді. Очевидно таке становище супроти теперішних виборів

занята вважав своїм обовязком Преосв. др. Григорій Хомишин і се викликало згадану напасть «Галичанина».

Діяльність Преосв. єпископа д-ра Хомишина в станиславівській єпархії, в ціли подвигнення руско-католицкого обряду, а також просьвиди і моральности в занедбаній єпархії, що би хто небудь міг повірити в такі низкі напасти і клевети, мовби то Станиславівський Владика пособляв радикалам, котрі так завзято проти вго особи виступають в своїх часописях і на деяких вічах. Не припадо се очевидно до вродоби москвофілам, що єпископ др. Хомишин стоїть на сторожі інтересів руско-католицкої Церкви і ршучо єї боронить проти всякої небезпечности, з якої сторони онаб не походила. «Галичанин» відгрожує ся, що поступованє Владика «може в недовгом времени принести печальні плоди для церкви і релігії» (ми розуміємо дуже добре сю погрозу від Гнилички!) і звинає духовенство, що би «не юзвало гвати себе в ряди хрунів», одначе ті погрози і звинаня остануть безуспішними, позаяк духовенство і вірні руско-катол. Церкви дуже добре розуміють, що єпископ сповняє лише свій обовязок супроти Церкви і народа, наколи поручає таких лише кандидатів посольських, котрі держать ся вірно руско-кат. обряду і Церкви і явно се визнають, а також не цурають ся рідної своєї матери Руси і єї рідної мови.

З «Дністра».

Рада Надзираюча Товариства взаїмних обезпечєнь «Дністер» відбула 14. марця с. р. звичайне кварталне засіданє при участі 15 членів ради під проводом президента радника двору Григорія Кузьми і в присутности правительственного комісаря радника двору Гута. Дирекция Товариства предложила Раді справозданє і білянс товариства за XIV. адм. рік: в тім році видано 205.486 поліс на 204.241.280 К обезпеченої вартости і на 2.017.277 К 54 с премії, (було більше як в попереднім році о 14.854 поліс і 189.288 К премії). Обезпечєних є всіх будинків 482.779 в 3.742 громадах, з тих 176.532 будинків мешкальних, 2.678 церков, і 1.614 приходств; з того випадає 8½% під твердим покритєм, 14% під деревляним, а решта 77¼% під солом'яним. Для зменшеня власного ризика віддало товариство в реасекурацію 46%

обезпеченої суми і заплатилисьмо 917.058 К реасекураційної премії. Шкід зголошено 1883 по 876 пожарах з 661 громад в 58 повітах. Причини пожарів були: від грому 66 шкід, доказаного підпалу 18, мнимого підпалу 203, неправильної будови 78, неосторожности дітий 209, з недбальства 45, від сусідів 606, з невияснєних причин 616, наслідком експлозії нафти 5, і з інших причин 37. Сума всіх відшкодовань в році 1906. враз з коштами ліквідації і ратунковими вносила разом 1.069.943 К і 90 с, в тім признано 25 відшкодовань в дорозі ласки в квоті 7.792 К. Загально виплатив «Дністер» за 14 літ 13.747 відшкодовань в сумі 7.544.478 К, в тім 257 відшкодовань 103.726 К в дорозі ласки.

Фонди Товариства значно побільшили ся; фонд резервовий вносить 846 189 К 20 с, резерву премії піднесено на 550.110 К (до 50% власної премії), резерва спеціальна вносить 31.040 К 73 сот., фонд спеціальний на звороти вносить 16.159 К. 89 с, фонд емеритальний урядників вносить 185.810 К, на то зложило товариство 130.706 К., урядники 38.490 К. — Крім того відложило товариство спеціальний фонд 25.000 К для заосмотрєня несталих урядників, помічників і агєнтів товариства. Стан цінних паперів вносить 1.020.500 К ном. вартости, власні реальности 715.000 К.

Рівнож предложила Дирекция справозданє і білянс Товариства взаїмного кредиту, з котрого видно дальший розвій. Товариство числить 431 членів з 4893 декларованими уділами на суму 254.650 К. Сума вкладок вносить на 2181 книжочках 2.541.541 К 80 с, в протягу 1906 р. вложило 2575 сторін 1.427.083 К, вняло 1750 сторін 938.459 К. Позичок на скрипти є 3424 на суму 2.278.993 К, з того 3289 скриптів в сумі 2.235.322 К інтабульованих. Позичок на векслі єсть 317 на суму 233.741 К. В протягу 11 літ уділено вже 7843 позичок на 5.847.046 К. Сплата позичок відбувала ся дуже правильно, залягало 226 довжників з квотою 17.025 К (менше як 1% суми позичок), з того було 11 рат залєглих з року 1905, прочі з остатного року 1906, — давнійших задєгlostий нема.

Комісія ревизійна перевірила білянси обох Товариств і предложила Раді своє справозданє.

Рада надзираюча прийняла оба справозданя Дирекції і Комісії ревизійної

ухтала, а) щоби з надвжки в Товаристві забезпечень в сумі 298,134 К признати по мысли статуту 58,627 корон до фонду резервового, 201,627 К 76 с на звороти для членів, по 10% від їх премії; 2.000 К на добродійні цілі, решту 34.779 К 24 с до фонду спеціального на звороти, б) щоби з зиску Товариства кредитового в сумі 18.847 К 10 с. по мысли статута назначити: 3.500 К до фонду резервового, 9.968 К 14 с на дивіденди від уділів членських по 6%, 4.000 К на публичні добродійні цілі, а решту 1378 К 96 с перенести на рахунок слідуячого року.

(Конець буде)

Облекаша ся.

Фарисейске удаванє польских політиків, що они яко приятелі Русинів, не противні окремому українському університетови, а тільки боронять свій стан посіданя на „польскому“ університеті перед рускою заборчостию, піддержували доти, доки се тверденє могло послужити Полякам за оправданє їх нетерпимости супротив Русинів, а заразом не преюдикувало справу окремого університету, бо ся справа не була ще актуальною. Колиж однак через події останньої доби ділемма в kwestії львівського університету заострила ся до питання: або — або! — тоді вже мусів відпасти вигідний для польского шовінізму параваник „окремого університету“. Не тільки *Słowo polskie*, але вже і краківський *Czas*, як ми се подрібно розібрали в попередних статях, заявив ся остаточно против руско-українського університету взагалі, станувши на точці Равіти-Гавронського, що не треба університету для Зулусів, Кафрів, Готентотів і... Русинів. Гут хочемо навести у повнім змісті і звязи дотичний уступ — щоб в нїм як у зеркалі можна приглянути ся тим, що себе і світ дурили оклячками свободи і рівноправности: за нашоні вашон вольносць!

„Окремий руский університет у Львові — пише *Czas* — обсаджений переважно силами, не стоячими (!) на правдиво науковій височині, се нічо иншого як створенє корпорації, яка за свою ціль уважала би скріпленє політичної і національної борби (!), яка обняла би в ній провідний напрям (!), а змінила наскрізь польський характер (!) столиці краю. Утраквізация університету, як єї понимають рускі політики, се утраваленє язикової борби, се обниженє наукової уровні, се виколіненє університету з дологи спокійної наукової праці.

„Не припускаємо також на хвилю, щоби одна чи друга небезпечність була направду грізною (!). Можуть деякі віденські часописи, або деякі сторонництва в державній радї висувати Русинів против Поляків, але щоби найшло ся правительство і більшість палати, які би насила, що їх допустили ся рускі студенти, хотіли коронувати (!) і нагородити (!) основанєм окремого руского університету або зміною теперішних уряджень львівського університету, сего не можемо

припустити. Се могло би стати ся хіба в хвилі, в якій кермуючі чинники в державі виступали против нас до отвертої борби (!), а на се прецінь не заносить ся і не скоро занесе ся. Колиб впрочім Німці нагле запалали горячою охотою утвореня руского, або утраквістичного університету, то прецінь лекше прийшло би їм вчинити се замість у Львові, в Чернівцях (!)

Так само похибною мусимо назвати голоси, які серед задирок на університеті відзивали ся зі шпальт деяких дневників „Нехай собі Русини мають окремый університет, нехай їм правительство отвориць єго, коби лише усунули ся з львівського університету, коби лиш сей університет стан виключно польским і відзискав спокій до праці“. Голоси сеї подоби, які може є природним відрухом вражіня, витвореного насиллями Русинів (!), стоять надто виключно на становищі одной інституції, але не углядняють загального інтересу народу і краю. Жертвувати з польской стороны (!) окремый університет Русинам, хотий би в теоретичній формі академічній, не значить нич иншого, як жертвувати їм єго на правду і то у Львові. Признавши річ в засаді, ми не мали би сили оперти ся здійсненю єї, а kwestия місця стала би вже другорядною справою“.

Отже не тільки, що *Czas* не признає утраквістичного характеру львівського університету, що не годить ся на креованє окремого руского університету у Львові (бо і деж би іноді, як не в столиці краю і східної Галичини!), але виступає взагалі против теоретичного навіть академічного признаня права Русинів до найвисшої школи яко доповнення існуючих народних і середних руских шкіл. Тут розкрила ся в повній своїй наготі політика польских шовіністів супротив руско-українського питання.

Новинки

— Календар. В четвер: руско-кат.: Агнія; римо-кат.: Сикста папи. — В пятницу: руско-кат.: Савина і Юл.; римо-кат.: Кирила.

— Від радника Ол. Барвинського одержуємо до поміченя отсе: Прилюдне письмо до д-ра Олександра Колесса, професора університету у Львові.

Високоповажаний Пане Професор!

Дізнав ся я, що Ви. Вп. П. Професор, минувшої неділі висловили ся перед П. Коссаком, учителем семінарії в Коросні, що я в „Рускім клубі“ державної ради інтригував проти пп. Василька і Романчука і тягнув за собою й инших послів руских, а наслідком того політика Руского клубу не могла бути така рішуча, якби треба було на Вашу думку.

Позаяк з Ваших уст виїшли також слетні для мене крайно обидливі з нагоди равту у краєвого маршалка, котрим я рішучо заперечив в письмі до Вас, отже можу припускати, що погляд Ваш, висловлений про мою особу перед Вп. п. Коссаком могла Ви повторити і перед иншими людьми. Супротив того заявляю прилюдно, що сей погляд є нікчемною клеветою і покликую ся на бувших клубових товаришів не тільки пп. Василька і Романчука, але й д-ра Короля, д-ра Коса, д-ра Гладишовского і Пігуляка, чи мимо моїх в дечім відмінних поглядів на деякі справи і питання політичні я колинебудь похибив проти клубової карности і солідарности, чи я колинебудь і чимнебудь заколотив гармонію в клубі,

а з окрема гармонію з пп. Васильком і Романчуком. (Те саме можуть засвідчити др. Олесницький і др. Король за ті часи, коли я з ними засідав в соймовім клубі).

Можете, Вп. п. професор, мати, які хочете, погляди на політику (я поважаю всякий погляд впливаючий з щирого переконаня, хоч би як супротивний мому поглядові), але не маєте права розповсюджувати клевет і поговорів зовсім незгідних з правдою і тим заподіяти мені кривду способами, супротив котрих я навіть не маю спромоги оборонити ся і обяснити. А сего міг я там більше по Вас сподівати ся, що при всіх ріжницях в політичних поглядах не будете кидати на мене каменем, позаяк я Вам до того не лише не дав ніякого поводу, але навпаки, як Ви сего потребували, старав ся Вам пособляти. Коли було потреба Вам напечатати розвідку про Шевченка і Міцкевича в Записках Товариства ім. Шевченка (хоч др. Омелян Огоновский не вважав її пригідною до печати), коли треба Вам було підмоги міністерской на наукове образованє, Ви, Вп. Пане Професор, не цурали ся звернути ся до Барвинського, хоч Ви й тоді знали добре мої політичні засади і погляди (переписка в тих справах збережена у мене). Я від нікого, отже й від Вас не вимагав для себе за те пособлюванє Ваших змагань якої небудь прихильности, але не сподівав ся дістати потайно каменем і то без найменшої причини з мого боку. Чи таке поступованє можна погодити з становищем чоловіка поважної науки і чесного характеру, се оставляю до осуду рускій суспільности.

У Львові, 27. марця 1907.

Олександр Барвинський.

— „Мир вам, братя!“ „Діло“ доносить з Виكتورова (пов. Станиславів) прямо неімовірну вістку. Отсе 14-літній ученик тамошної народної школи Василь Боярин не хотів співати пісні „Мир вам, братя“ і заявив учительці Марії Стопчинській, що ся пісні не на часі, бо єї лише хрупі співають. На донос учительки зіхав до села комісар і наказав жандармови сprovedити хлопця на слідство до хати господаря Дм. Кузьмича. Була тоді 8. год. вечером. Жандарм ведучи хлопця, бив єго по лицю за то, що він не хотів сказати, хто єго підмовив до непослуху в школі. Переслухванє хлопця, в присутности віїта і господарів Кузьмичів, тривало до 12. год. в ночи, почім хлопця пущено. Не хочемо вірити, щоби щось подібного могло стати ся в Галичині: щоби комісар переводив слідство з дитиною межю 8. а 12. год. в ночи; щоби жандарм бив хлопця по лицю (деж були родичі хлопця?) і щоби взагалі з дрібняці робити таку непедагогічну і нелюдську соблазнь. Тому сподіємо ся, що начальні власти провірять ту справу і заперечуть єї публично.

— Для виясненя справи прощу уклінно о поміченє слідуячих слів: Обговорюючи з нагоди Тарасового съвіта у Львові промову д-ра Копача, я пішов троха за далеко, висловивши ся, що: „декотрі цитати були не точно наведені“ бо з трох цитатів лиш до одного можна єї слова приложити, іменно до цитату зі стишка п. в. „Доля“: (оригінал): „Ми просто йшли; у нас нема зерна неправди за собою...“ (цитат д-ра Копача): „Ми просто йшли; зерна неправди нема за нами“. Свою замітку зробив я не в цілі якогось то докору так поважаному чоловікови, як др. Копач, (як се може хибно єму здасть ся), але з того погляду, що цитата, без згляду на се, чи Іх виголошує ся з памяти, чи ні, і чи переставлюванє слів впливає на їх значінє, повинні бути вірно наведені, а тим більше, коли Іх було так мало (лише два були наведені з памяти), і коли складають ся лише з кількох слів. Але сам я ще не закінчив др. Копачеві „фальшованя“ слів Шевченка. Противно я мусю вастеречись супротив закладу д-ра Копача, немовби то я в критичі фальшував єго бесіду. Я нігде сего не висказав, що слова д-ра Копача про ліше знанє мови і світогляду Шевченка „були провідною гадкою бесіди“. — Думаю, що мої слова доволі оправдують мое становище супротив д-ра Копача. — В. Б.

— Руский урядовий язык завели у себе отсі громади: Кулаківці, Лисичники і Голіграді (пов. Залішки), Мишанець і Дітківці (пов. Тернопіль), Підлисе і Розваж (пов. Золочів; в Розважі на тім самім засіданю громадскої ради рішено також одноголосно перемінити польский язык викладовий в місцевій народній школі на руский; за зміною польского языка урядового в громадї і польского языка викладового в школі голосували солідарно і всі селяни радні латиньского обряду), Сорочко (пов. Скалат), Руда сїлецка (пов. Камінка струмилова), Ямниця (пов. Станиславів), Ліски (пов. Коломия), Колинці (пов. Товмач), Стрільбиці (пов. Старий Самбір), Плазів (пов. Чесанів) і Демня (пов. Жидачів), Вибудів (пов. Бережани), Гнилички (пов. Збарж), Яргорів і Вичідки (пов. Бучач), Доси довнесено про 80 громад, в яких змінено польский урядовий язык на руский.

— Українська мова в російських гімназіях. Петербурскі «Бержеві Вѣдомості» доносять, що міністерство просвіти розіслало до округних кураторів наукових об'єктів, яким дозволяє на жадане родичів учеників заводити в державних гімназіях науку української мови. — Хоч як сей розпорядок російского міністерства видаєть уступкою дрібного значіння супроти 30-мільонового українского населення в межах Росії, однак его вартість є неоцінена. Ходить лише о те, аби Українці покори стували ся ним вповні і у всіх гімназіях, а їх є безліч на Україні, домагали ся заведена науки української мови. Російске правительство признало тим розпорядком відрубність української мови від великорускої і видерло галицким кацапам аргумент, яким они воювали між несвідомим селянством і запамороженою частию інтелігенції, що немов то українська мова є „нарічем“, щось в роді лемківського або гуцульского говору.

— Українські послы в російській думі. Гурт українських послів далеко не такий малий, як представляли польські і російські газети. „Illustrierte Zeitung“ подає ось таку рубрику послів по народности: Росіяні 274; Українці 51; Козаків 21; Поляків 47; Татарів 19; Білоросів 13; Литовців 13; Вірменців 7; Естів, Лотішів і Жидів по 5; Грузинів 4; Чувашів 2; Чеченців, Фінів, Башкірів, Мордвінів по 1. — Отже Українців з самої України придіпррової є 51, а козаків з України донської і кубанської є 21. Так отже український клуб мав би 72 послів.

— Субвенціонованє історичних пам'яток. Соім признав з краєвих фондів 500 К запомаги на відновленє старинної церкви в Мехівцях, а 2.000 К на віднову старої церкви в Бродах. На такіж цілі польскі признав соім 316.372 К.

— Македонія чи Сербія? Перед кількома

днями звернув ся угорский барон Михайл Ніколїч через кабинетську канцеларію до цїсаря з просьбою о потверженє адопції свого незаконного сина. Він просив для сего сина о дозвіл носити предікат де Македонія, покликуючись на добра тогож імени в торонтальским комітатї. У відповіді цїсарській на се значено, що цїсар дозволяє на адопцію, однак не дозволяє на ношенє імени де Македонія, бо се може статись підкладом до політичних комплікацій і молодий барон може колись виступати яко претендент на престіл македонський. Зї згляду однак на те, що бабка барона Михайла була донькою основателя сербскої династії Обреновичів, без ніякого дотичного поданя, дав цїсар свій дозвіл на те, що син може дїти свого імени додати предікат де Обренович. Ся вїстка викликає невдоволенє в сербским заграничним міністерстві і се розпорядженє уважають прямим інзультом Сербії, бож молодий барон під титулом накорінка династії Обреновичів може мати претенсію до сербского престолу. Сербский міністер заграничних справ звернув ся до барона Еренталю о поясненє в сїй справі.

— Зловленє дезертира на полонині З Шешор доносять: Командант постерунку жандармерії в Пістини Плавюк, вислїдив і зловив сими днями на полонині небезпечного дезертира Гривца Михайлюка, налогового злодія. В осени минуного року відобрав Михайлюка до війська. Не довго він послужив, бо небажком втік і вернув до села у військовім мундурі та й з багнетом і ще той нощі, коли вернув, вкрав у одного з зажиточнїйших господарів 30 кїльовудженини та пішов з тим на полонину. Тут зайшов він до якоїсь колиби і розбивши замок, дістав ся до середини і знайшов там не лиш горшки, але ще й спорий запас бараболї. Звідси заходив він нощами до села, вкрав курудзяну муку і бридзю та иншу поживу і гуцульске одїне, бо як пізнійше зізнав, хотїв перебрати ся і втечи на Угорщину. Командант постерунку довідавши ся о крадіжці, вислїдив Михайлюка і зайшов тихцем до колиби на полонині, де застав его сплячого. Михайлюк пробудившись, хотїв боронити ся багнетом, але побачивши карабін жандарма, приложений до грудий, піддав ся.

— Винайшли винавників. Одна з львівских польских часописий доносить, що покінченє вже слідство проти руских академиків буде мабуть відновленє і ще раз переведенє, а то з той причини, що як зазначає та часопись — найважнїйша участь в нападі на університет і керма того нападу лежала в руках не руских академиків, але прибувши з польского королїства жидівских Бундовців. Далше пише та газета, що проводиром їх був як їсь Хавін. Є то лише его псевдонім, а его правдивого назвища доси не повело

ся відкрити. Рускі академики мам нозичити Бундовцям своїх університетских легїтимаций, бо показало ся, що много академиків, яких легїтимациї дістали ся дня 23. сїчня в руки поліції, сїділи тоді на селї і зовсїм не знали про той напад. Пізнійше поарештовало тих академиків і запроторено невинних до вязниці, за то, що они заявили свою солідарність з памятними подїями.

— Перегони електричної машини з паровою урядило тов-о New-York Central and Hudson River Railroad на шляху, який служить до товарового руху на захід від Шенектаду. В перегонах взяла участь електрична машина того тов-а і льокомотива залїзниці Pacific. Довгота шляху виносила 10 км., на трех четвертинах шлях підносив ся, в висотї 0-94 до 3-2 на 1 км., а потім спадав до первісного позему. До того було на тих 10 км. аж 7 закрутів лукових. Електрична льокомотива важила 200 тон (бочок) а парова 342 тон. При першій пробі оба поїзди 8-вовозів виїхали з місця в тїй самій хвилї. Первісно держала ся на передї парова льокомотива, а се тому, що електрична машина мала з початку ток з напєм 325 вольт задля дуже малого перекою провідників. По хвилї їзди парову льокомотиву дїгвала електрична, а прикінці перегнала єї о двї довготи поїзду. Найбільша скорість виносила при паровій машині 80 км на годину а при електричній машині 91-2 км на годину. При другій пробі найбільша скорість виносила 83-8 і 96 км на годину. Третї перегони відбували ся 6-вовозими поїздами. І ту побїдила також електрична машина при найвисшій скорості 92-8 і 98-9 км на годину. їзда електричної льокомотиви відбувала ся гладко, без потрясень, шлях не викавав по пробі ніяких слїдів якого небудь ушкодження.

— Дрібні вїсті. В Ворохтї згорїли онодї вїлля „Прут“ і вїлля радв. Луцкого разом з офіцинами. — З двем 1. цвїтня 1907. заводить ся службу сїльских листовосів при ц. к. урядах почтових: а) в Пархачу для місцевости Сїлець враз з присїлками — тижнево семиразову — і б) в Юрївцях для місцевостей: Страхотин, Чертеж, Срогів горішний і Рачкова — тижнево 6-разову.

Посмертні оповїстки.

— Іван Британ, парох в Торчиновичах, самбірского деканату, папский шамбелян, упокоїв ся дня 23. с. м. в 91. році житя, а в 60. р. сьвященства. В. є. п.!

— Зенон Домбчевский, окінчений гімназіяст, упокоїв ся у Львові дня 22. с. м. в 24. р. житя. В. є. п.!

Матеріяли до історії звонів Галичан з Буковинцями.

10)

Ч. 7.

Лист із Воробкевича до Данила Танякевича, писаний 3. мая 1865.

разом з поезіями: Добушовий Іван (початок: „Мій шивкарю! мій коршмарю! дай, дай збан горівки) і без заголовка (початок: Ой росте по Чорногорї тїсина тверденька).

На Буковині 3. мая 1865.

(Далше).

Любий мой Данилку!

Розвився новий Маї у моемь серці. Урвавсь двї квітоці для тебе мой Данилку, бо ти їх засїяв і росїяв. Наїшиш мені мій сижий орле ці справдїві бредущечки-весняночки, ці якісь чужоїстранні без рідного цвіту і запаху. Они подь твоємь педнекомь розцвєлись, лишь мое особливи своєство у писаню до смерти покінати не можу.

Бувай ми здоровий и не забувай на твого щерого друга

Д. М.

Ч. 8.

Лист із Воробкевича до Т. Танякевича, писаний 4 (16) мая 1865 р.

Дорогий мой Данилочку,
Добріточко мой!

За чась короткїи дознав я мой Данилочку більшї лєха, ніжь другі люди через цїлий свій віч. Дуже болять рана, котру робить серцю судиби терньє. 14. февруаря погорїлимь, 9. Мая померь вь мой хатї мой любьбї тещь — а тепер лежить по дитинї моя дорога жена у погубї хорї и сумненька. Лишть тогди мой смуток забуваю, якь перо возму и цюнь вапашу. Превїтай ти сїї поезїю чки яко истоки плачущого серця — хоть може ви выхь ви такь много слєзь, тоски, журби, жалю и горя знайдеть.

Мой сынь Мурашка такь меже людьми змїнався и приукрасився шо трудно мені було его пзнати — отдаї (відаї) и той лєдеченькїи тому такїи гожий бувь, бо більшї батьковь мавь. Вїявїи то трудь мой солодкїи Данилочку, розвєщїяну дитину на добру дорогу направити; кождий, котрому то удалыл заслугоє воехвалу найславнїйшихь педагогівь. — Вь зглядї Мурашки я держу ся якогось горко крївающаго робїтника вь карарскїи камноломнї, мертвыи камїнь я то-

бі послалъ — Канова, Торвалдсєнь у Львовї знайшовь ся. Більшї потїшлили мя мой діточки Гуцул-сиротина, Соловій-чародїй и д. бо знаю шо я имь батькомь и шо другїи людємь надто многїхь трудївь невадавали. Слабї творє огонь заслугують.

Знаю шо упрекраюся зь моєми лєстами, вїбачаїти честна громадо, — якь до вась пишу, або огь вась лєсточокь, або чєсло Ниви достану, лишть тогди мое серце смутокь забуває, и опамятаєтця шо ще жєвє и не мертвя.

Данилочку мой щерый, учєтїлю мой дорогїи прєшли мені портреть Тараса и може гди якіи книжочкїи и потїшть

твого щерого друга

Д. М.

На Буковині місяця мая 1865.

Получилымь П. А. Сборника наукового — все та мова якь у І, все тїї пісні статїи — а поезїчки рїдної — сердешної и неглянутї. Обїцалъ Г. Дїдицкїи заплачинїи кнежки тому рокь далі — прислати — гди щось з моєхь дітїи вь І. В. помїстатї — при обїцанцї и осталось. Госв. Ст. Качалови за славну статїю помїстїяну в Метї спасїбїгь и многї лїта! Не просвїтять ні, статїи Наукового Сб.

Телеграми

з дня 27. марця 1907.

Чернівці. З Буковини доносять, що 30 тисяч хлопів матерує на Букарешт. Ситуація гризна, Розрухи ширять ся.

Льондон. Француске військо обсадило вчєра місто Уджа (ня граници Марокка і Альжиру), аби по убистві французского лікаря Мошанта в Марокку забезпечити чужинців в тій державі.

Будапешт. Гурток дідачів в Славонії утворив станову організацію, яка займе ся спровадженням до пільних робіт хінських робітників, аби тим чином забезпечити ся перед хліборобским страйком місцевого населєня.

Наша критика.

(Ілько Пацак (Четверта заповідь).

(Дальше).

А тепер вже ідуть далеко лекші замітє, що до самої драми. Герой драми — трєдить п. Гнатюк — се такий чорний характер характер, що аж посивів і радить авторови для більшого сценічного ефекту вго повісити на сцені. Не хочє відповідати рівно брутально п. Гнатюкови, бо се було би низше моєї гідности, але зверну вго увагу, що зараз кілька рядків низше перечить сам собі, бо каже дословно: „сам Ілько, як виходить із драми, ані не ідіть, ані не вроджений злочинець по теорії Ломброза“. Коли так, то видко вія не є „чорний“, а тільки вичисований характер вичисованєм, лихим товариством і иншими обставинами, які мотивують вго діла. Так само дивоглядним є питанє критика, як довго виведений в штуді учитель пробує в селі? „З того, що ідучи на Чорногору — розумє п. Гнатюк — бере з собою Ілька (не вія, а вго донька!), аби не зблудити, можна припускати, що вія у селі живе не довго“. Але критик забув, що учитель питає ся: „я туди ще не ходив; не можна де зблудити?“. Отже п. Гнатюк, який вже зів не одного петруга на Гуцульщині, повинєн пригадати собі, що туристи питають звичайно за дорогу, чи треба, чи не треба, аби от, навязати розмову; а відтак те, що і довго живучи в якійсь околиці, не мусить доковче кождей знати всіх дорог, навіть для дальших виправ, особливо той, хто не є заводовим туристом. А якжеж бути таким туристом бідному, перетяженому прадею, народному учителеви! А ще до того каже про него донька (стр. 54): „Татко виховали мене самі від коліски, — бо мої мамця померли, як я мала півтора року, а перед тим ще хорували. (пава). А всеж таки мої татко найшли час і для свого тяжкого заводу і для маленької своєї доньки!“. Отже що є природнійшим і поетичнійшим разом: чи, щоби в порі, коли донька вже підробла і найшов ся жених та віхала ся молодь, такий зароблений чоловік перший раз

нашъ рідный мелый народъ... Нивочка наша, Неділя ид... тото зроблять.

И. В.

До листу долучені єі поезіи:

Старий лебідь (Пливе старий, сивий лебідь).

Циган Никсда (Понад Черемш там в долині) — написанє і (13) мая 1865.

Зазуля (Проминула зима люта).

Мій ковалю, підкуй коня — написанє і (13) мая 1865.

До вінка (Бувало казав я: Боже) — нап. того самого дня.

До вінка (в друку: До рожі): Любо мило білим світом.

Лірвак (Ой над Дніпром в Буковині) з допискою: „Бувъ вже листъ запечатаний, кортячка вібрала ще єдну написати — написавимъ сего Лірваки, привитаи го солодкыи Давилку, Лірвака репрезентують руїну старыхъ бандурестівъ. — 4 (16) мая 1865.

(Дальше буде).

вибрав ся аж на Чорногору, чи щоби він вже збігав всі верхи і знав кожду стежку аж по сам Буркун?

Але еще тяжшого цвєвяха забила критику квестия віку учительової доньки: „Учительці Вірі — кмітує п. Гнатюк — визначує недбалий у трактованю свого предмету автор, 17 літ життя; коли вона стала учителькою, яку школу скінчила для того, не поясняє, хоч навіть у Галичині (!) дивно бачити таких молодих учительок. Таких подробиць можна назбирати ще і більше“. — Можна, чому ні, тільки критик видко забув еще виткнути, що (на стор 33) мати Ілька каже не тільки, що Віра „сама вчить в школі“, але і те, що „бере свої гроші з цісарської каси! На теж треба такого цілковитого ігноранта, як автор, щоби не знати, що народних учителів в Галичині оплачує край, а не держава! Але би-строумний критик не тямить, що єі слова висказує темна сільска жінка, яка тільки і чула що про „цісарську касу“. І она то називає Віру „учителькою“, хотяй в тре (стр. 53) є ціла сцена між Вірою а єі нареченим, де она жадає від него, щоби старав ся о посаду в великім містї, бо она „хоче живити семи нарию і стати учителькою“. Отже з сего виходить, що Віра є початкуючою семінаристкою, а коли „бере з каси гроші і учить діти, то є хіба т. з. повчощковою учителькою від ручних жіночих робіт. Най же тепер мій серіозний критик розвідає ся докладно в краєвій радї шкільній, чи се можливе „в Галичині“, а я певний, що навіть після вго найавтентичнійших інформацій, я не буду потребував справляти метрики Вірі.

Шкода мені місяці і часу на поясненє припадкового переіменованя Гафії в посліднім актї на Явдоху (хотяй она під тим іменем говорить всего на всего неповні двї стрічки!), бо се свого рода куріоз, робити драматичному авторови серіозний закид з друкарської похибки. Се так само, як би трагікови закинув хто, що він не вичистив гаразд чорне під вігтями або малярєви, що вго образ мав пляму на відворотній сторонї полотна.

Лев Лопатинський.

(Конець буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, рєстаурація і каварія — ріг ул. Сикєгускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 26. с. м.: Арламонов з Оренбурга, о. Ем. Пясецкий з Вишенки, Йос. Скалпш з Красєва, о. Ів. Костек з Нового Сєла, Т. Гуль з Тернополя, о. Ан. Кордасевич з Росохача, П. Бойчук з Борщєва, о. Йос. Мельницький з Звиженя, о. Ів. Коцюба з Тисємєниці, Йос. Роздольський з Перемишля, о. І. Билівський з Зарваниці, о. Григ. Словицкий з Буска, о. Малюда з жєною з Золочева, Ант. Ольшевський з Германівки, о. Колпачкевич з Гійча.

Штучні навози на весну, як то, масину азвєзду з дою на мішкєх і без звєзди, суперфосфати, каїніт калуский, салітру хлїйску і всякі насїя господарські найпевнійше купувати в „Спілці для господарства і торговлі“ в Перемишлі. Цїянки висилаєсь, оплатно і даром. — Дирекція. (8—21).

Всілякі КУПОНИ

вильсовані цїнні папері

виплачує без потрученя провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 1. до 15 марця 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і свята 2 представленя о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

з Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40 5:45, 9:05*
» Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 3:30, 5:25, 9:30*
» Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
» Лавочного	7:20, 11:50, 10:50*
» Рави рускої	7:50, 4:50
» Станиславова	8:05
» Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
» Яворова	8:18, 4:37
» Коломиї	10:05
» Ряшева	10:35

На Підзамче.

Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12:45*, 1—*, 2:45, 6:35*, 10:05*
» Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
» Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
» Яворова	6:55, 6—*
» Лавочного	7:30, 2:30 6:25*
» Самбора	8:55, 4:15, 10:51
» Станиславова	9:10*
» Белзця	10:45
» Ряшева	4:05
» Коломиї	3:30
» Рави рускої	7:25*, 11:35*
» Стрия	11:10*

З Підзамча:

» Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані і черенками товстими; поїзди нічні є назначєн. звєздкою. Пєра нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди і тд. можна набувати через цілїлий день в міськім бюрї ц. к. державних залїзниць, пасаж Гавмана ч. 9.

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові ул. Руска 20. (дім власний).

платить 4% від вкладок, приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділі і свята; Удїляє позички на 6% на гіпотєку або за порукою; дає більшї позички парцєлїстам на купно землі; сплату гіпотєчних позичок розкладає 15 літ; при 30 ратах піврїчних вносить рату на капїтал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом удїляє „Джістер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тільки члєни; яко члєн може приступити тільки члєн Товариства обезпечєн„Джістер“

Дивїденда від удїлів члєнських вносїла все 6%.

Вкладки можуть вкладати також не члєни.

Вкладки вносїла 1912 1905: 2.072.928 К.

Позички удїлені 2.041.615 К.

Удїли члєнів 162.127 К.

Фонд резервний 30.283 К.

Цїнні паперї і зьказанї 257.963 К.

З чистїх зисків удїляє „Джістер“ на дєркви, бурси і инші добродїїні цілі вже над 40.000 корон.

Щадїть і купуйте землю!

З друкарні В. А. Шийковського.

Видас і відповїдає за редакцію Лев Лопатинський.